

SYSSELMESTERENS RETNINGSLINJER FOR SKYTEVÅPEN OG BESKYTTELSES- OG SKREMMEMIDLER MOT ISBJØRN

Vedtatt og trer i kraft 20.07.2021 i medhold av lov 20. april 2018 nr. 7 om våpen, skytevåpen, våpendelar og ammunisjon (våpenlova) og forskrift av 07. mai 2021 nr. 1452 om skytevåpen, våpendelar og ammunisjon mv. (våpenforskriften) § 5-7 og § 6-11 mv.

1 Våpentyper

1.1 Rifle

- Rifle er tillatt å erverve til bruk som isbjørnbeskyttelse på Svalbard i medhold av våpenloven og våpenforskriften
- Den som søker om erverv til dette formål må oppfylle alminnelige krav til vandel, edruelighet og skikkethet i våpenlova §§ 15 flg., samt dokumentere «tilstrekkeleg våpendugleik» på det aktuelle våpenet, jf. våpenforskriften § 5-7.
- Søkeren må oppfylle alminnelige krav til vandel, edruelighet og skikkethet i våpenlova §§ 15 flg., samt dokumentere «tilstrekkeleg våpendugleik» på det aktuelle våpenet, jf. våpenforskriften § 5-7.
- Rifle til isbjørnbeskyttelse skal bruke ammunisjon med kaliber 308 eller 30.06. Det skal brukes ekspanderende kule hvor prosjektilet skal veie minst 10 gram og gi en anslagsenergi på minst 2200 Joule på 100 meter avstand.

Av hensyn til presisjon, rekkevidde, stoppkraft, funksjonalitet og pålitelighet under kalde forhold anbefaler Sysselmesteren rifle som primært beskyttelsesmiddel mot isbjørn fremfor andre våpentyper. Ervervsløye til enhåndsvåpen vil kun gis i unntakstilfeller, jf. våpenforskriften § 5-7.

Hjemmel: våpenlova §§ 15 til 17, våpenforskriften §§ 5-7. Gebyr er fastsatt i våpenforskriften § 12-2.

1.2 Haglegevær

- Haglegevær er tillatt å erverve til bruk som isbjørnbeskyttelse på Svalbard i medhold av våpenloven og våpenforskriften
- Den som søker om erverv til dette formål må oppfylle alminnelige krav til vandel, edruelighet og skikkethet i våpenlova §§ 15 flg., samt dokumentere «tilstrekkeleg våpendugleik» på det aktuelle våpenet, jf. våpenforskriften § 5-7.
- Haglegevær til bruk som isbjørnbeskyttelse skal minimum være av kaliber 12 og bør minst ha magasin til fire skudd (automat og pumpehagler). Det anbefales å bruke «slugs» (hagleammunisjon med ett prosjektil) til isbjørnbeskyttelse.

Sysselmesteren gjør oppmerksom på at magasin hagler kan være utsatt for ising og kondensproblemer, og derfor krever mer av forebyggende vedlikehold for å fungere under krevende forhold. Sysselmesteren fraråder bruk av dobbeltløpet hagle til bruk som beskyttelse mot isbjørnangrep av hensyn til antall tilgjengelige skudd. Det er ikke tillatt å leie/leie ut hagle til bruk som isbjørnbeskyttelse.

Hjemmel: våpenlova §§ 15 til 17, våpenforskriften §§ 5-7. Gebyr er fastsatt i våpenforskriften § 12-2.

1.3 Enhåndsvåpen/revolver

- Revolver tillates som hovedregel ikke til bruk som isbjørnbeskyttelse på Svalbard

- Erverv av enhåndsvåpen (revolver) kan tillates til bruk som isbjørnbeskyttelse i medhold av våpenforskriften § 5-7 andre ledd i følgende tilfeller:

- Der søkeren kan dokumentere et saklig behov (eksempelvis fangstfolk eller andre med et dokumentert tjenstlig behov) for skytevåpen som er enklere å bære med seg enn rifle og hagle, og
- der søkeren kan dokumentere «tilstrekkelig våpendugleik» på revolver. Dette innebærer her de samme krav som stilles til konkurranseskyttere etter våpenforskriften § 4-6, og
- der søkeren oppfyller de alminnelige kravene til vandel, edruelighet og skikkethet, jf. våpenlova §§ 15 flg.

- Enhåndsvåpen til bruk som isbjørnbeskyttelse skal bruke ammunisjon med prosjektildiameter 10,9 millimeter eller større, med kulevekt på minst 14,9 gram

- Merk særskilt alderskrav (21 år) for erverv og innehav av enhåndsvåpen i våpenlova § 15

En revolver er kort og transportvennlig, og den er lett å medbringe både på kroppen og i kjøretøy. Den faktiske bruken av revolver stiller imidlertid store krav til brukerens skyteferdighet og våpenet har en begrenset rekkevidde sammenlignet med rifle. Dette påvirker bl.a. muligheten til å beskytte grupper med mennesker. Forsvarets logistikkorganisasjon konkluderte i 2015 med at det i praksis er få håndvåren som egner seg for selvforsvar mot isbjørn, og at det i så fall er en revolver i kaliber 44 eller grovere som er det beste alternativet.

Hjemmel: våpenlova §§ 15 til 17, våpenforskriften §§ 5-7. Gebyr er fastsatt i våpenforskriften § 12-2.

2 Utleie av skytevåpen til beskyttelse mot isbjørnangrep

- Det er tillatt å leie/leie ut rifle godkjent til isbjørnbeskyttelse. Det er ikke tillatt å leie enhåndsvåpen eller hagle til bruk som isbjørnbeskyttelse.

- Utleie av rifle kan skje på følgende vilkår:

- Utleie av skytevåpen kan kun gjøres av våpenforhandlere med løyve til å drive utleie, jf. våpenloven § 23 og våpenforskriften § 9-1
- Ved utleie kommer for øvrig reglene for utlån til anvendelse:
  - Personen som leier våpen må fremvise norsk våpenkort, europeisk våpenpass eller gyldig låneløyve. Søknad om løyve til lån av skytevåpen til beskyttelse mot isbjørnangrep vurderes etter de samme reglene som ved erverv i våpenforskriften § 5-7 og våpenlovas krav til vandel, edruelighet og skikkethet.
- Leid våpen skal ikke overlates til andre
- Utleier skal gi leietaker en utlånserklæring i henhold til våpenforskriften § 6-9
- Leietaker skal alltid ha med seg utlånserklæringen sammen med leieløyvet/våpenkortet når vedkommende bærer eller fører med seg skytevåpen eller ammunisjon.
- Utleier skal ellers følge de krav som følger av våpenforskriften kapittel 9

Hjemmel: våpenlova § 18, våpenforskriften §§ 6-9 til 6-11

3 Utlån av skytevåpen til beskyttelse mot isbjørnangrep

3.1 Utlån mellom privatpersoner

- Den som har løyve til å ha løyvepliktige skytevåpen og våpendeler etter våpenlova §§ 5 eller 6, kan låne tilsvarende våpen. Dersom låntaker ikke har norsk våpenkort eller europeisk våpenpass på enten rifle eller hagle, eller på en høyere våpenkategori¹, må vedkommende søke om løyve til å låne skytevåpen til beskyttelse mot isbjørnangrep. Søknader om løyve til lån vurderes etter de samme reglene som for erverv i våpenforskriften § 5-7 og våpenlovas krav til vandel, edruelighet og skikkethet.
- Det er kun rifle og hagle som kan lånes til bruk som isbjørnbeskyttelse. Det er ikke tillatt å låne enhåndsvåpen til dette formål mellom privatpersoner.
- Søknad om løyve til lån av skytevåpen medfører gebyr etter satser fastsatt i våpenforskriften
- Lånte våpen skal ikke overlates til andre
- Långiver skal gi låntakeren en utlånserklæring i henhold til våpenforskriften § 6-9
- Utlånserklæringen skal knytte seg til et spesifisert våpen og det aktuelle våpennummeret skal oppgis på utlånserklæringen
- Tidsrommet for utlånet skal oppgis i utlånserklæringen

Hjemmel: våpenlova § 18, våpenforskriften § 6-11

3.2 Utlån fra bedrifter o.l. til medlemmer eller ansatte i organisasjonen

- Den som har løyve til å ha løyvepliktige skytevåpen og våpendeler etter våpenlova §§ 5 eller 6, kan låne tilsvarende våpen. Personer som ikke har våpenkort for tilsvarende våpentype, må søke om løyve til lån av skytevåpen.
- Utlån av skytevåpen fra bedrifter til medlemmer eller ansatte i organisasjonen til bruk som isbjørnbeskyttelse skal skje i henhold til våpenforskriften §§ 6-9 og 6-10. Bedriften skal ha en navngitt våpenansvarlig som oppfyller kravene til vandel, personlige egenskaper og våpendugleik.
- Bedrifter kan låne ut enhåndsvåpen til ansatte eller medlemmer i organisasjonen i henhold til våpenforskriften §§ 6-9 og 6-10. Dette forutsetter at låntaker har norsk våpenkort eller europeisk våpenpass på et våpen i samme våpenkategori – altså revolver eller pistol
- Leieperioden skal tidfestes og skal sammenfalle med arbeidsforholdets lengde, ev. et kortere tidsrom ut fra konkret behov

---

¹ Långiver må forvise seg om at låntaker har norsk våpenkort eller europeisk våpenpass på enten rifle eller hagle eller en «høyere våpenkategori» (enhåndsvåpen/høykapasitetsvåpen). Våpenkategorier (fra lav-høy):

Jaktvåpen (rifle og hagle) – **enhåndsvåpen** (revolver og pistol) – **høykapasitetsvåpen med stort skadepotensial** (halvautomatiske våpen). Man kan erverve/låne/leie seg nedover i kategoriene, men ikke motsatt. Dette innebærer at dersom man har våpenkort på et enhåndsvåpen, kan man leie en rifle til isbjørnbeskyttelse. Man kan derimot ikke kjøpe en revolver til bruk som isbjørnbeskyttelse hvis man bare har våpenkort på rifle.

- Ansatte/medlemmer som har gyldig våpenkort/låneløyve kan låne våpen fra bedriftens våpenpool. Den våpenansvarlige i bedriften avgjør hvilket våpen som skal lånes ut mot utlånserklæring.

Hjemmel: våpenlova § 18, våpenforskriften §§ 6-9 flg.

4 Ammunisjon og andre skremmemidler

4.1 Gummikuler til haglegevær

- Gummikuler (gummislugs) til hagle er tillatt å erverve til bruk som beskyttelse mot isbjørnangrep
- Sysselmesteren understreker at bruk av gummikuler til dette formål krever en spesiell kompetanse og kan medføre risiko. For å unngå å skade isbjørnen skal skuddet så langt det er mulig rettes mot dyrets bakpart.
- Forhandler av denne typen ammunisjon plikter å opplyse om at gummikuler er et sekundært og defensivt beskyttelsesmiddel. Gummikuler kan ikke under noen omstendighet erstatte våpen med skarp ammunisjon

4.2 Bjørnespray/pepperkuler

- Bruk av bjørnespray og pepperkuler til bruk som beskyttelse mot isbjørnangrep på Svalbard er ikke tillatt. Våpenforskriften § 3-6 nr. 2 forbyr bruk av pepperspray. Søknader om løyve etter § 5-10 innvilges ikke til dette formål.

4.3 Signalpistol, signalpenn og snublebluss

- Signalpistol, signalpenn, snublebluss og ammunisjon til dette er fritatt fra løyveplikt, jf. våpenforskriften § 2-3 nr. 2 og § 2-6
- Signalpistol, signalpenn og snublebluss er tillatt å erverve, låne og leie til bruk som **skremmemiddel**

5 Transport og sending av skytevåpen og ammunisjon

- Når man transporterer skytevåpen på kroppen innenfor bebygde område, skal vital del av våpenet tas ut
- Våpenforskriftens regler i § 6-6 andre ledd gjelder tilsvarende for motorvogn på Svalbard. Unntak gjelder for skytevåpen og ammunisjon som transporteres på snøscooter utenfor bebygde område. Utenfor bebygde område kan snøscooteren forlates uten at vital del av skytevåpenet er fjernet. Innenfor bebygde område skal alltid vital del av våpenet fjernes dersom snøscooteren forlates.

MERK:

Alle som skal ha løyve til å erverve, låne eller leie skytevåpen til bruk som isbjørnbeskyttelse må oppfylle de alminnelige krav til vandel, edruelighet og skikkethet i våpenlova §§ 15 flg.

Det er som hovedregel tillatt å inneha *ett* skytevåpen til bruk som isbjørnbeskyttelse per person, jf. våpenforskriften § 5-7.

Behovet for isbjørnbeskyttelse opphører idet man forlater eller flytter fra Svalbard. Dersom man flytter fra øygruppen og innehar et våpen til isbjørnbeskyttelse må dette avhendes eller bruksendres omgående.

Saksbehandling av søknader

Sysseimesteren behandler ikke våpensøknader fra personer som er bosatt på det norske fastlandet. Disse må søke til eget distrikt.

Tilleggsdokumentasjon til våpensøknader må være oversatt til norsk eller engelsk.

Kravet om «tilstrekkeleg våpendugleik», jf. våpenforskriften § 5-7

«Tilstrekkeleg våpendugleik» er et generelt krav for å erverve, leie eller låne våpen til bruk som isbjørnbeskyttelse. Eksempler på dette kan være dokumentert sportsskyting, gjennomført førstegangstjeneste, innføring i jegerregisteret og dokumentert gjennomført godkjent sikkerhetskurs i våpenhåndtering (eksempelvis i regi av UNIS). I tillegg kan bevilgende myndighet godkjenne annen dokumentert lengre tids bruk av våpen. Det er søker selv som må dokumentere at vilkåret er oppfylt. Sysseimesteren gjør oppmerksom på at dokumentasjonen blir vurdert konkret og individuelt.